

Infosheet

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) in werking. Met deze wet beoogt de overheid de kwaliteit van het bestuur en het toezicht bij verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en stichtingen te verbeteren en gelijk te trekken met de bestaande regelingen voor de NV en BV.

In deze infosheet van BMK lees je wat deze wet precies inhoudt en op welke manier bestuurders hiermee om kunnen gaan.

Wat is de WBTR?

De WBTR is een nieuwe wet die onder meer gevolgen heeft voor het bestuur en toezicht van verenigingen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en stichtingen. Voor deze entiteiten wordt duidelijker in de wet opgenomen wat de taken en verantwoordelijkheden van bestuurders en commissarissen zijn. Soms waren bepaalde normen al neergelegd in codes en statuten, maar met de komst van de WBTR is er ook een wettelijke grondslag.

De WBTR vindt zijn oorsprong in het [rapport](#) 'Een lastig gesprek' van de Commissie-Halsema (2013). Deze Commissie heeft destijds geconcludeerd dat de taakomschrijving en de aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders van met name verenigingen en stichtingen in de semipublieke sector een nadere concretisering in de wet behoeft. Datzelfde jaar trad de Wet Bestuur en Toezicht (WBT-2013) in werking. Deze wet is een belangrijk vertrekpunt voor de invulling van de WBTR.

Wat verandert er door de WBTR?

De volgende regelingen/onderwerpen worden met de WBTR ingevoerd en/of geharmoniseerd:

1. Grondslag instellen Raad van Commissarissen (RvC)

Er komt voor alle rechtspersonen een uniforme wettelijke grondslag voor het instellen van een RvC. Ondanks dat de wetgever in de WBTR nadrukkelijk heeft gekozen voor de terminologie 'Raad van Commissarissen', maakt het voor de juridische kwalificatie niet uit hoe het toezichthoudend orgaan in de statuten wordt aangeduid. Bepalend is of het toezichthoudend orgaan op grond van de statuten de taak heeft om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken. Hierdoor kan een toezichthoudend orgaan dat in de statuten is vermeld als de 'Raad van Toezicht' of het 'Toezichthoudende Orgaan', alsnog een RvC in de zin van de WBTR zijn.

2. Taakvervulling bestuurders en commissarissen

Er komt voor alle rechtspersonen een uniforme wettelijke grondslag ten aanzien van de taakvervulling van bestuurders en commissarissen: alle bestuurders en commissarissen moeten zich bij de vervulling van hun taak richten naar het belang van de rechtspersoon en de daaraan verbonden organisatie.

Daarnaast introduceert de WBTR een uniforme regeling voor de informatieverschaffing van het bestuur aan de commissarissen (waaronder het ten minste een keer per jaar schriftelijk op de hoogte stellen van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en

financiële risico's en de beheers- en controlesystemen). Tijdigheid en volledigheid zijn hierbij de kernwoorden.

3. Ontslag bestuurders en commissarissen stichtingen

De mogelijkheden voor het ontslaan (en schorsen) van bestuurders (en commissarissen) wordt voor alle rechtspersonen gelijk. De rechter krijgt meer beoordelingsvrijheid om een bestuurder (of commissaris) van een stichting te ontslaan als een belanghebbende daarom verzoekt. Bestuurders (of commissarissen) van stichtingen genieten hierdoor niet langer dezelfde ontslagbescherming als gewone werknemers. De

bestuurder (of commissaris) van een stichting kan bij ontslag ook geen herstel van de arbeidsovereenkomst meer vorderen (maar slechts een vergoeding).

4. Monistisch bestuursmodel

Er komt voor alle rechtspersonen een uniforme wettelijke grondslag voor (de mogelijkheid van) het monistisch bestuursmodel. De meeste verenigingen en stichtingen in de semipublieke sector zijn op grond van sectorale wetgeving echter verplicht een (apart) toezichthoudend orgaan in te stellen. Hierdoor is het implementeren van een monistisch bestuursstelsel

voor deze semipublieke sector (nog) niet mogelijk.

5. Aansprakelijkheid

Er komt voor alle rechtspersonen een uniforme wettelijke grondslag voor de aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen. Daarbij zijn er drie grondslagen: interne aansprakelijkheid (onbehoorlijke vervulling van taken), externe aansprakelijkheid (bij faillissement) en/of aansprakelijkheid bij een misleidende jaarrekening. Daarbij moet alleen worden opgemerkt dat het bewijsvermoeden niet geldt voor informele verenigingen en stichtingen.

6. Tegenstrijdig-belangregeling

Er komt voor alle rechtspersonen een uniforme wettelijke tegenstrijdig-belangregeling, wat inhoudt dat bestuurders en commissarissen met een tegenstrijdig belang niet mogen deelnemen aan de besluitvorming. Wanneer een bestuurder op grond van een tegenstrijdig belang geen besluit mag nemen, wordt het besluit genomen door de RvC. Bij het ontbreken van een RvC wordt het besluit genomen door de algemene vergadering, tenzij de statuten anders bepalen. Omdat stichtingen geen algemene vergadering kennen, geeft de WBTR voor stichtingen een afwijkende regeling. Wanneer een stichting geen RvC heeft

blijft de bevoegdheid tot besluitvormen in het geval van een tegenstrijdig belang bij het bestuur liggen. Het bestuur moet de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen schriftelijk vastleggen. De diverse sectorale codes behoeven op dit punt veelal aanpassing en zo ook de statuten en reglementen van de diverse organisaties in de semipublieke sector.

7. Ontstentenis- en beletregeling

De statuten van alle rechtspersonen moeten voortaan voorschriften omvatten omtrent de wijze waarop in de uitoefening van de taken en bevoegdheden voorlopig wordt voorzien in het

geval van 'ontstentenis' (afwezigheid) of 'belet' (beletsel) van bestuurders en/of commissarissen. Ontstentenis slaat op de situatie dat een bestuurder en/of commissaris defungeert of is ontslagen. In de statuten kan nader worden bepaald wanneer sprake is van belet (zoals bijvoorbeeld bij langdurige ziekte of schorsing).

8. Meervoudig stemrecht

Voor alle rechtspersonen geldt dat een bestuurder of commissaris niet meer stemmen kan uitbrengen dan de andere bestuurders en commissarissen tezamen. Als de statuten nu anders luiden, moeten deze bij de eerstvolgende

statutenwijziging worden aangepast.

Welke acties moeten ondernomen worden?

Met de invoering van de WBTR gaan meerdere regelingen met betrekking tot het bestuur en toezicht voor alle rechtspersonen gelden. Daarom is het advies om vóór de inwerkingtreding van de WBTR, de statuten en de reglementen te toetsen en te controleren of deze in lijn zijn met de WBTR.

Meer specifiek is het raadzaam om naar de volgende onderwerpen te kijken en te onderzoeken of de statuten en/of de reglementen moeten worden aangepast.

- ✓ Controleer of (de uitbreiding van) de aansprakelijkheid van bestuurders en commissarissen onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering valt (onderwerp 5).
- ✓ Controleer of er in de statuten een bepaling is opgenomen over de besluitvorming bij een tegenstrijdig belang van een (van de) bestuurder(s) en of dit conform de WBTR is (namelijk dat het besluit bij het ontbreken van een RvC wordt genomen door het

bestuur onder schriftelijke vastlegging van de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen) (onderwerp 6).

- ✓ Controleer of er in de statuten al een belet- en ontstentenisregeling is opgenomen. Indien dit niet het geval is, dan dient deze regeling bij de eerstvolgende statutenwijziging te worden toegevoegd (onderwerp 7).
- ✓ Controleer of er in de statuten een bepaling is opgenomen waaruit volgt

dat een bestuurder of commissaris méér stemmen kan uitbrengen dan alle andere bestuurders en commissarissen bij elkaar. Indien dit het geval is, dan dient deze bepaling bij de eerstvolgende statutenwijziging te worden aangepast. Vijf jaar na de inwerkingtreding van de WBTR (derhalve op 1 juli 2026) zijn andersluidende bepalingen in de statuten niet langer geldig (onderwerp 8).

Heb je vragen, neem contact met ons op. Bel 085-021 85 00 of mail info@bmko.nl

De Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) is een jonge maar sterke organisatie.

Opgericht in april 2016 vanuit een gedeelde visie op kinderopvang, bestaat de BMK uit kinderopvangorganisaties die kinderopvang zien als een maatschappelijke opdracht, waarin het welzijn en de ontwikkeling van kinderen centraal staan.

De BMK wil dat kinderopvang een basisvoorziening wordt voor alle kinderen van nul tot en met twaalf jaar.

☎ 085-0218500
✉ Info@bmko.nl
🌐 www.maatschappelijkekinderopvang.nl

Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang
Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht
